ΤΟ ΚΗΡΥΓΜΑ ΤΗΣ ΔΕΥΤΕΡΑΣ

Ο ΜΕΓΑΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

Α') ΣΤΥΛΟΣ ΤΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΙΑΣ

Ἡρωϊκώτερος τῶν ἁγίων καὶ ἁγιώτερος τῶν ἡρώων. Ἔτσι ὠνομάσθη καὶ τόσον ἐπιτυχῶς ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἀλεξανδρείας καὶ μέγας ἀγωνιστής τῆς πίστεως Ἀθανάσιος. Ἠγωνίσθη ὅσον ὀλίγοι διὰ τὴν ἐπικράτησιν τῆς Ὀρθοδοξίας. Λίγες φορὰ τὴν στὴ ζωή του ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς μνήμης του θὰ μᾶς βοηθήσουν νὰ θαυμάσωμεν τὸ ἀπαστράπτον μεγαλεῖον του καὶ νὰ ἀναβαπτισθῶμεν εἰς τὴς ἁγίας μας Ὀρθοδοξίας τὴν κολυμβήθραν.

Ι. Εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν ἐγεννήθη ὁ Ἀθανάσιος. Οἱ γονεῖς του ἐνάρετοι καὶ εὐσεβεῖς του μετέδωκαν τὴν φλόγα τῆς πίστεώς των καὶ τὴν θερμουργὸν ἀγάπην των πρὸς τὸν Κύριον. Ἐνωρὶς ὅμως ἔφυγαν ἀπὸ τὴν ζωὴν αὐτὴν καὶ ὁ νεαρὸς Ἀθανάσιος εὑρέθη ὑπὸ τὴν καθοδήγησιν καὶ τὴν πατρικὴν παρακολούθησιν τοῦ διαπρεποῦς καὶ ἐναρέτου ἀρχιεπισκόπου τῆς Ἀλεξανδρείας, τοῦ Ἀλεξάνδρου.

Ἄνθρωπος φωτισμένος ὁ Ἀθανάσιος γνωρίζει, ὅτι οἱ ἔργα τοῦ τῆς Ἐκκλησίας δὲν καταρτίζονται μόνον μὲ τὴν διανοητικὴν μόρφωσιν καὶ τὴν πρακτικὴν πεῖραν. Χρειάζονται ἄλλον βαθύτερον καὶ οὐσιαστικώτερον καταρτισμόν. Καὶ αὐτὸν τὸν ἐπεζήτησεν εἰς τὴν ἔρημον. Κοντὰ εἰς τὸν ἥρωα τῆς ἐρήμου τῆς Θηβαΐδος, τὸν ὀνομαστὸν Ἀντώνιον, καταφεύγει. Καὶ ἐκεῖ μαζῆ του προσεύχεται καὶ μελετᾶ καὶ ἀσκεῖται καὶ ἐπικοινωνεῖ μὲ τὸν Θεόν. Δέχεται τοῦ ἀσκητοῦ τὴν ὑπέροχον ἐπίδρασιν, καὶ κάμνει βίωμά του τὴν μεγάλην ἀλήθειαν, ὅτι ὅσον βαθυτέραν ἐπικοινωνίαν μὲ τὸν Θεὸν ἔχει ὁ ἐργάτης, τόσον καὶ οἱ ἀγῶνες του θὰ ἀποβοῦν περισσότερον ἀποτελεσματικοί.

Μὲ τὴν διπλῆν αὐτὴν μόρφωσιν ὁ Ἀθανάσιος ἐπιστρέφει εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν. Εἶναι 23 ἐτῶν. Ὁ Πατριάρχης τὸν κρίνει ἀρκετὰ ὥριμον νὰ τὸν εἰσαγάγῃ εἰς τὸν κλῆρον. Καὶ ὁ Ἀθανάσιος χειροτονεῖται διάκονος. Ἀπ' αὐτῆς τῆς ἡμέρας γίνεται τὸ δεξὶ χέρι τοῦ Πατριάρχου καὶ ἑτοιμάζεται διὰ τοὺς μεγάλους ἀγῶνας, εἰς τοὺς ὁποίους πρόκειται νὰ ἀπεδυθῇ καὶ οἱ ὁποῖοι θὰ τοῦ ἐξησφάλιζαν τὸν τίτλον τοῦ μεγάλου.

2. Καὶ αἱ περιστάσεις διὰ τοὺς ἀγῶνας δὲν ἐβράδυναν νὰ παρουσιασθοῦν. Τὴν ἤρεμον καὶ εἰρηνικὴν ζωὴν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἀλεξανδρείας ἦλθε νὰ ταράξῃ ἡ τρομερὰ μάστιξ τῆς αἱρέσεως τοῦ Ἀρείου. Βλάσφημος καὶ φιλόδοξος ὁ Ἄρειος διεκήρυττεν, ὅτι «ὅπως ὅλα εἶναι κτίσματα, ἔτσι καὶ ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ εἶναι κτίσμα καὶ ποίημα. Καὶ ὅπως ὅλα δὲν ἦσαν πρότερον καὶ ἐξ ἀρχῆς, ἀλλ' ἔγιναν ὕστερον, ἔτσι καὶ αὐτὸς ὁ τοῦ Θεοῦ Λόγος ἦτο κάποτε καιρός, κατὰ τὸν ὁποῖον δὲν ὑπῆρχε, ἀλλ' ἔχει καὶ αὐτὸς ἀρχήν». Αἱ αἱρετικαὶ αὐταὶ δοξασίαι ἐκηρύττοντο μὲ πολλὴν τέχνην ἀπὸ τὸν Ἄρειον, ὁ ὁποῖος συντόμως διέσπασε τὴν ἑνότητατῆς Ἐκκλησίας, παρέσυρε λαὸν πολὺν μὲ τὸ μέρος του. Τὸ κακὸν εἶναι, ὅτι καὶ πολλοί ἐπίσκοποι καὶ ἄλλοι κληρικοί τὸν ἠκολούθησαν καὶ ἡ παρά ταξίς του κατακτοῦσε διαρκῶς ἔδαφος. Ὁ ἀρχιεπίσκοπος Ἀλέξανδρος εἰς σύνοδον τὸν ἀνεθεμάτισε καὶ τὸν ὑπεχρέωσε νὰ ἀναχωρήσῃ ἀπὸ τὴν Ἀλεξάνδρειαν. Ὁ Ἄρειος ἦλθε τότε εἰς τὴν Παλαιστίνην, ὅπου συνέχισε τὸ διαβρωτικόν του ἔργον καὶ παρέσυρε καὶ ἐκεῖ πολλοὺς ἐπισκόπους ἀπὸ τὴν Παλαιστίνην, τὴν Συρίαν καὶ τὴν Φοινίκην. Τὸ πρᾶγμα παρουσιάζετο πολὺ ἐπικίνδυνον διὰ τὴν ἑνότητα πλέον τοῦ κράτους. Καὶ δι' αὐτὸ ὁ εὐσεβὴς αὐτοκράτωρ Κωνσταντῖνος ἀποφασίζει νὰ συγκαλέσῃ τοὺς ἐπισκόπους τῆς Ἐκκλησίας ὅλης καὶ νὰ συζητήσουν τὸ μέγα ζήτημα. Τόπος συγκεντρώσεως τῶν ἐπισκόπων ὡρίσθη ἡ Νίκαια, ὡραία πόλις τῆς Βιθυνίας. Χρονολογία: ἔτος 325, 14 Ἰουνίου, ἀριθμὸς συγκεντρωθέντων ἐπισκόπων καὶ λοιπῶν κληρικῶν 318. Δὲν εἶναι εὔκολον νὰ περιγραφοῦν τὰ γεγονότα, ποὺ ἔλαβον χώραν εἰς τὴν Σύνοδον. Τοῦτο μόνον πρέπει νὰ σημειωθῇ ὅτι δηλαδὴ τὴν μεγαλυτέραν μάχην τὴν διεξήγαγεν ὁ Ἀθανάσιος. Αὐτὸς ἐν ἀρχῇ κατέστρωσε τὸ σχέδιον τῆς πορείας τῶν συζητήσεων. Αὐτὸς ἀργότερον θὰ γίνῃ τὸ πρωτεῦον πρόσωπον τῆς Συνόδου. Ὁ Ἄρειος μὲ πεῖσμα καὶ μανίαν, μὲ ἐπιχειρήματα καὶ ρητορίαν ἀναπτύσσει τὰς θέσεις του. Μερικοί ἐκ τῶν ἐπισκόπων κλονίζονται καὶ τὸν ἀκολουθοῦν. Οἱ πλεῖστοι ὅμως τῶν πατέρων ἀνθίστανται. Ὁμιλοῦν διὰ τὴν ὀρθόδοξον πίστιν. Καταισχύνουν τὸν αἱρεσιάρχην.

Ἀλλὰ ἡ μάχη εὑρίσκεται ἀκόμη ἐν τῇ ἐξελίξει της. Ὁπότε κατ' ἐντολὴν τοῦ Ἀλεξάνδρου καταλαμβάνει τὸ βῆμα τῆς Συνόδου ὁ Ἀθανάσιος. Νέος εἶναι. Μικρότερος τῶν 30 ἐτῶν. Ἡ ἐμφάνισίς του ὅμως, ἡ σεμνότης του, ὁ λόγος του προσελκύει τὴν γενικὴν προσοχήν. Ἀρχίζει τὴν ὁμιλίαν του. Εἰς τὰ πομπώδη ἐπιχειρήματα τοῦ Ἀρείου ἀπαντᾶ μὲ τὴν δύναμιν τῆς ἀληθείας, τὴν ὁποίαν ἀφίνει νὰ λάμψῃ ὡς ἀδάμας. Ὁ λόγος του εἶναι πύρινος, διαυγής, καθαρός. Ἡ ἀλήθεια παρουσιάζεται. Τὸ σκότος ὑποχωρεῖ. Θριαμβευτικαὶ ἐπιδοκιμασίαι ἐκ μέρους τῆς σεβασμίας πληθύος τῶν ἀρχιερέων. Καταρρέει τὸ σαθρὸν οἰκοδόμημα τοῦ αἱρεσιάρχου. Τὸ ὀρθόδοξον δόγμα κατοχυροῦται πλήρως. Καὶ ἐπιστέγασμα τῆς νίκης ἡ σύνταξις τοῦ Συμβόλου τῆς Πίστεως. Σύμφωνα μὲ αὐτό, ὁ Υἱὸς εἶναι «ὁμοούσιος τῷ Πατρί», «γεννηθεὶς πρὸ πάντων τῶν αἰώνων». Ὁ θριαμβος τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῆς Ὀρθοδοξίας ὠφείλετο κατὰ μέγα μέρος εἰς τὸν ἅγιον καὶ θερμουργὸν ζῆλον τοῦ Ἀθανασίου.

3. Μετὰ τὴν τόσον αἰσίαν λῆξιν τῶν ἐργασιῶν τῆς Συνόδου καὶ τὸν θριαμβον τῆς Ὀρθοδοξίας ὁ Πατριάρχης Ἀλέξανδρος καὶ ὁ Ἀθανάσιος ἐπιστρέφουν εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν. Τὰ πλήθη τῶν Ὀρθοδόξων τοὺς ἐπιφιλάσσουν ἐγκάρδιον καὶ θερμοτάτην ὑποδοχήν.

Ἀλλ' ὁ Ἀλέξανδρος γέρων πλέον, αἰσθάνεται τὰς δυνάμεις του ἡμέραν μὲ τὴν ἡμέραν νὰ τὸν ἐγκαταλείπουν. Δι' αὐτὸ καὶ ἀρχίζει νὰ προετοιμάζῃ τὸ ἔδαφος διὰ τὴν διαδοχήν του. Ποῖος ἄλλος θὰ ἦτο καταλληλότερος διὰ νὰ τὸν διαδεχθῇ εἰς τὸν ἱστορικὸν θρόνον, ἀπὸ τὸν Ἀθανάσιον; Τὴν σκέψιν του αὐτὴν ἄφισε νὰ τὴν ἀντιληφθῇ μίαν ἡμέραν ὁ Ἀθανάσιος. Ἐκεῖνος ἐθορυβήθη. «Εἶμαι πολὺ νέος καὶ πολὺ ἀτελής» εἶπεν. Ὁ Θεὸς θέλει ἐδῶ τὴν ὡριμότητα ἑνὸς πρεσβύτου καὶ τὰς ἀρετὰς ἑνὸς ἁγίου».

Τὸ 326 ὁ Ἀλέξανδρος ἀφῆκε τὴν τελευταίαν του πνοήν. Ἐκίνησε διὰ τελευταίαν φορὰν τὰ χείλη του καὶ εἶπε: «Ἀθανάσιε· Ἀθανάσιε». Ἐκεῖνος ὅμως δὲν ἐφαίνετο πουθενά. Εἶχε κρυβῆ. Πιθανῶς καὶ νὰ ἀπουσίαζεν ἀπὸ τὴν Ἀλεξάνδρειαν. «Ἀθανάσιε, νομίζεις πὼς θὰ ξεφύγῃς; Δὲν θὰ ξεφύγῃς ὅμως». Καὶ πράγματι δὲν ἐξέφυγεν. Κλῆρος μαζῆ καὶ λαὸς συγκεντρωμένος γύρω ἀπὸ τὸν ναὸν τοῦ ἁγίου Μάρκου, σὰν ἕνας ἄνθρωπος ἐφώναζαν πρὸς τοὺς συγκεντρωμένους διὰ τὴν ἐκλογὴν ἐπισκόπους. «Θέλομεν ἐπίσκοπον τὸν Ἀθανάσιον· τὸν σπουδαῖον, τὸν εὐλαβῆ, τὸν Χριστιανόν, τὸν ἕνα τῶν ἀσκητῶν». Καὶ πράγματι ὁ Ἀθανάσιος «ψήφῳ κλήρῳ καὶ λαοῦ» ἐξελέγη πατριάρχης ἐν μέσῳ ἀπεριγράπτου ἐνθουσιασμοῦ. Ὑπῆρχεν ἀμφιβολία, ὅτι ὑπὸ τοιαύτας προϋποθέσεις θὰ ἄφινε καὶ ὡς ἀρχιεπίσκοπος ὄνομα σπουδαῖον;

Ἀρχ. Γ. Ι. ΔΗΜΟΠΟΥΛΟΣ

Η ΦΩΝΗ ΤΗΣ ΥΠΑΙΘΡΟΥ

Τοῦ κ. Τ. ΣΟΥΒΑΛΙΩΤΗ

ΑΠΟ ΤΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟΝ

Διαφωτιστικὸν ὑπῆρξεν τὸ συνελθὸν ἐν Πάτραις συνέδριον τῶν Δήμων καὶ Κοινοτήτων, διὰ τὰς ἀνάγκας γενικῶς τοῦ νομοῦ μας. Μολονότι ὁ χρόνος ὁ μιλίας διὰ τοὺς ἀγροτικοὺς ἀντιπροσώπους ἦτο περιωρισμένος, πολλὰ παράπονα ἠκούσθησαν διὰ τὴν ἐν ὑπαίθρῳ ἀκαταστασίαν. Γεγονὸς ὅπερ διαψεύδει τοὺς γνωστοὺς κυβερνητικοὺς ἰσχυρισμούς, περὶ δῆθεν συντελουμένων πρόοδων εἰς τὰ χωρία μας. Εὐχὴ ὅλων ἦτο νὰ ἐπιδειχθῇ περισσότερα ἀγωνιστικότης ὑπὸ τῶν ὑπευθύνων παραγόντων τῆς τοπικῆς αὐτοδιοικήσεως. Ἀλλὰ δυστυχῶς, μερικοὶ ὑπεύθυνοι, οὔτε μὲ λόγια δὲν θὰ ἀντιδράσουν.

ΑΙ ΜΕΛΕΤΑΙ

Οἱ ἐκπρόσωποι τῆς Κυβερνήσεως δὲν παραλείπουν νὰ τονίζουν, ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἀποδίδει πρωταρχικὴν σημασίαν εἰς τὰς μελέτας καὶ τὰς ἐρεύνας. Θὰ μείνῃ εἰς τὴν ἱστορίαν διὰ καίως, ὡς κυβέρνησις τῶν ἐρευνῶν. Ἀλλὰ διὰ νὰ καταλληφθῇ πλήρως αὐτὴν τὴν θέσιν, τῆς συνιστῶμεν νὰ ἐπιδοθῇ καὶ εἰς μίαν ἐσωκομματικὴν ἔρευναν. Θὰ ἔχει καὶ αὐτὴ τὸ ἐνδιαφέρον της.

ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΑΠΟΡΙΑ

Πολλοὶ ἀγρόται ἀποροῦν, διατί ὁ κ. Παπανδρέου παρεσύρθη ὑπὸ αὐτοῦ τοῦ πρωτοφανοῦς ἀντιαγροτικοῦ πνεύματος. Εἶναι μία ἀπορία καὶ αὐτό. "Οπως μίαν ἀπορίαν ἀποτελεῖ καὶ τὸ πῶς παρεσύρθημεν καί ἡμεῖς οἱ ἀγρόταιὐπὸ τῶν λόγων του. Ἡ ἰδία ἐξήγησις νομίζομεν ἰσχύει καὶ διὰ τὰς δύο.

ΟΙ ΑΓΡΟΤΑΙ ΔΙΑ ΤΑΣ ΝΕΑΣ ΕΚΛΟΓΑΣ

Εἰς τὴν ὕπαιθρον συνεζητήθη εὐρέως ἡ ἀπειλὴ τοῦ κ. Παπανδρέου, περὶ ἀποφάσεώς του διὰ νέας ἐκλογάς. Ἐξ ὅσων συζητοῦνται, συμπεραίνεται, ὅτι ἐὰν ὁ κ. πρωθυπουργὸς χωρήσῃ εἰς τὴν ἀπόφασίν του αὐτήν, τὰ ἐκλογικὰ ἀποτελέσματα θὰ τοῦ ἐνθυμίσουν τὰς ψήφους τὰς ὁποίας ἐλάμβανεν, ὡς ἀρχηγὸς τοῦ σοσιαλιστικοῦ κόμματος. Θὰ τὸ ἀντιληφθῇ δὲ αὐτὸ καὶ πρὸ τῶν ἐκλογῶν, κατὰ τὰς περιοδείας.

Τ. ΣΟΥΒΑΛΙΩΤΗΣ

ΚΑΦΕΚΟΠΤΕΙΟΝ
ΚΑΝΑΚΑΡΗ 160

ΣΥΓΧΡΟΝΟΣ ΠΟΛΙΤΕΙΑ ΚΑΙ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΣΜΟΣ

Ο κ. ΠΑΠΑΝΟΥΤΣΟΣ ΚΑΙ Η ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΙΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΚΑΙ ΑΛΛΑΧΟΥ

Τοῦ κ. ΑΝΔΡΕΟΥ ΤΑΜΠΑ ΚΟΠΟΥΛΟΥ

Γον

Λόγοι ὅμως τόσο πνευματικοί, ὅσο καὶ ὑλικοὶ δέν συνηγοροῦν ἐδῶ στὸν τόπο μας γιὰ ἕνα χωρισμὸ τῆς Ἐκκλησίας ἀπὸ τὸ Κράτος.

1) ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΙ α) Διότι ἡ παμψηφία σχεδὸν τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ ἀνήκει εἴτε τυπικά, εἴτε καὶ οὐσιαστικὰ σέ μιὰ μόνο ἐκκλησία, τὴν Ὀρθόδοξη. Ἐπίσης ὁλόκληρος ὁ ἑλληνικὸς λαὸς μπορεῖ νὰ μὴ θρησκεύῃ. Μπορεῖ νὰ μὴν ὑπολήπτεται ὅσο θὰ ἔπρεπε τὴν ἐπίσημη ἐκκλησία. Δέν παύει ὅμως εἴτε νὰ σέβεται τὸ Εὐαγγέλιο καὶ τὴν ὀρθοδοξία εἴτε ἀμφιβάλλοντας, νὰ πιστεύῃ στὸ χριστιανισμό. β) Ἀφοῦ τὸ ἑλληνικὸ κράτος εἶναι δημοκρατικὸ ἀντανακλάει ὅλη αὐτὴ τὴ συμπάθεια τοῦ λαοῦ του προὸς τὴν ὀρθοδοξία, καὶ δεδομένου ὅτι ἡ ἐπίσημη ἐκκλησία περνάει μιὰ μεγάλη κρίση στούς χρόνους μας, τὸ κράτος ἔχοντας ὑγιέστερες πολλές φορές ἀπόψεις καὶ ἐκφράζοντας συνειδὴ τὰ τὶς ἐπιθυμίες καὶ τὰ ψυθιρίσματα τοῦ λαοῦ, πρέπει νὰ ἔχῃ τὴ δυνατότητα νὰ ἐπεμβαίνῃ. Καὶ γ) Ἡ ἐξάπλωση τῶν ποικίλων αἱρέσεων καὶ ἡ αὔξηση τοῦ ἀριθμοῦ τῶν μὴ ὀρθοδόξων χριστιανῶν διὰ λόγους ἑνότητος τοῦ ἔθνους ἐνδιαφέρει καὶ τὸ κράτος. Πολύ δέ περισσότερο στὴν ἐποχὴ αὐτή, πού οἱ Ἰάκωβοι καὶ οἱ Φίλιπποι, ἄλλα κὰὶ ἕνα σωρὸ ἄλλοι «ἐπαγγελματίες» χριστιανοί, ἀπωθοῦν ἀπὸ τὴν ὀρθοδοξία μὲ ποικίλους τρόπους τὸ ποίμνιο.

2) ΥΛΙΣΤΙΚΟΙ α) Χωρὶς τὴ βοήθεια τοῦ κράτους καὶ τῶν νόμων του, πού ὅπως ξέρουμε ἀσκοῦν κατὰ τὸν α' ἢ 6' τρόπο ἕνα ψυχολογικὸ ἀλλο ἐκβιασμὸ ἐπάνω στὸ λαό, ἐκεῖνοι πού ἔχουν πάρει σὰν ἐπάγγελμα δυστυχῶς καὶ ὄχι σὰν ἀποστολὴ τὸ λειτουργημά τους μέσα στὴν ἐκκλησία, θὰ εἶχαν νὰ χάσουν ἀπὸ ἀπόψεως κερδῶν οἰκονομικῶν πάρα πολλά. Διότι οἱ πραγματικοὶ χριστιανοί, ἔστω καὶ ἐκεῖνοι πού ἁμαρτάνουν καὶ «πίπτουν» ἀλλὰ ξανασηκώνονται, εἶναι πολύ λίγοι στὴν ἐποχή μας, ἀλλὰ καὶ στὴ χώρα μας. Καὶ ἔτσι τὸ προεῖπε καὶ ὁ Ἰησοῦς μέ τὶς παραβολές του γιὰ τὴ ζύμη καὶ γιὰ τὸ ἅλας τῆς γῆς, ὅτι θὰ εἶναι σέ ὅλους τούς αἰῶνες. «Μήπως νομίζετε — γράφει ὁ Φρανσουὰ Μωριάκ — πὼς ὅλο αὐτὸ τὸ πλῆθος πού γεμίζει τὶς ἐκκλησίες εἶναι πραγματικοὶ χριστιανοί; Φανταστῆτε τὴν οἰκονομικὴ κατάρρευση, πού θὰ ὑφίστανατο οἱ μὴ πάνω στὴν πίστη τῶν μαζῶν βασιζόμενες ἐκκλησίες, ἐὰν δέν εἶχαν τὴν ὑποστήριξη καὶ τὴ βοήθεια τοῦ κράτους. 6) Ἀλλὰ ἡ ἐνίσχυσις ἐκ μέρους τοῦ κράτους γίνεται καὶ μέ ἄλλον τρόπο πρὸς τὴν ἐκκλησία καὶ τὸν κλῆρο. Οἱ ἀνώτατοι ἰδιαίτερα κληρικοί μας ἀπολαμβάνουν καὶ τὴν κατὰ κόσμον δόξαν, ὡσὰν νὰ ἦσαν στρατηγοὶ ὑπουργοὶ ἢ ἀρχηγοὶ κρατῶν. Καὶ αὐτὰ θὰ ἔλειπαν ἂν ἦσαν οἱ ἁπλοὶ ψαράδες τῆς Γαλιλαίας καὶ ἂν στεφανώνονταν τὰ πρόσωπά τους μέ τὴ δόξα τοῦ φωτὸς τοῦ Πνεύματος. Πλὴν ὅμως χρειάζονται καὶ αὐτά. Γι' αὐτὸ καὶ αὐτὸ τὸ πρᾶγμα ἡ ἀπόδοση τιμῆς ἐκ μέρους τῆς ἐπίσημης πολιτείας πρὸς τούς ἐκπροσώπους τῆς Ἐκκλησίας, εἶναι ἕνα ἀναγκαῖο κακό. Οἱ μάζες ἀνέκαθεν ἐτρέφοντο μέ ἄρτον καὶ μέ θεάματα. Καὶ αὐτὸ τὸ ἀντελήφθησαν γρήγορα καὶ οἱ πολιτεῖες καὶ οἱ ἐπίσημες ἐκκλησίες. γ) Ὁ ἐξαναγκασμὸς καὶ ἐκείνων πού πιστεύουν καὶ τῶν ἄλλων πού δέν πιστεύουν, καὶ ἐκείνων πού ἀνήκουν καὶ αὐτῶν πού δέν ἀνήκουν στὴν ὀρθόδοξή μας ἐκκλησία σέ ποικιλόμορφες εἰσφορές, ὅπως ἄλλοτε ἡ ἑνοριακὴ εἰσφορὰ (ἡ καταργηθεῖσα) θὰ ἔλειπαν ἐντελῶς μέσα σέ μιὰ πραγματικὰ δημοκρατικὴ πολιτεία. Ἀλλὰ οἱ οἰκονομικές συνέπειες γιὰ τὴν ἐκκλησία θὰ ἦσαν ἀνυπολόγιστες.

Δ) Ο ΧΩΡΙΣΜΟΣ ΚΡΑΤΟΥΣ ΚΑΙ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ

Ἀναλύοντας ἀπὸ κάθε πλευρὰ τὸ θέμα πού προέκυψε ἀπὸ τὴ διαμάχη γύρω ἀπὸ τὴν ἐκπαιδευτικὴ μεταρρύθμιση καὶ τὸν Εὐάγγ. Παπανούτσο, φθάνουμε στὸ περίφημο αὐτὸ θέμα. Στὸ πρόβλημα τοῦ χωρισμοῦ τοῦ κράτους ἀπὸ τὴν ἐκκλησία, πού κατὰ τὴ γνώμη μας δέν θὰ ἀπέβαινε εἰς βάρος τῆς πραγματικῆς ἐκκλησίας καὶ τοῦ πραγματικοῦ χριστιανισμοῦ. α) Διότι πολιτεῖες στὶς ὁποῖες τὸ 50% τοῦ πληθυσμοῦ των ὅπως οἱ ΗΠΑ, ἐκκλησιάζεται, παρουσιάζουν μιὰ τραγικωτέρη αὔξηση καὶ τῆς ἐγκληματικότητος καὶ τῆς ἐκλύσεως τῶν ἠθῶν καὶ τῆς κοινωνικῆς ἀδικίας, ἀπὸ ἄλλες χῶρες ὅπου οἱ ἐκκλησιαζόμενοι εἶναι πολύ λιγώτεροι, ὅπως π.χ. στὴ δική μας χώρα. Δέν εἶναι μόνο, ἡ Ἰουνδία ἡ χώρα τὴν ὁποία μέ εὐκολία γιὰ νὰ κάνουν ἐμμέσως πολιτικὴ φέρουν γιὰ παράδειγμα χώρας μέ ηὐξημένη ἀνηθικότητα, αὐτοκτονίες καὶ ἄλλες παρὰ φύση πράξεις τῶν ἀνθρώπων. Πολλές «εὐσεβούμενες» χῶρες εἶναι ὅμοιες ἢ χειρότερες ἀπὸ αὐτήν. Γιατί; Ἡ ἐκκλησία χρειάζεταικάθαρση. Χρειάζεται νὰ μείνουν στὶς τάξεις της μόνον ὅσοι πιστεύουν στὸν Ἰησοῦ καὶ στὸ εὐαγγέλιό του. Καὶ αὐτὸ θὰ γίνῃ εὐκολώτατα ὅταν παύσουν οἱ κρατικές καὶ ἄλλες εὐνοιες ἀπέναντί της, διότι θὰ παύσουν νὰ τὴν λυμαίνωνται οἱ κατ' ἐπάγγελμα «χριστιανοί». 6) Ἄλλος λόγος πού ἡ ἱστορία ἔρχεται νὰ μᾶς ἐπιβεβαιώσῃ πὼς εἶναι σωστὸς καὶ συμφέρει στὴν ἐκκλησία ὁ χωρισμὸς της ἀπὸ τὸ Κράτος εἶναι τὸ γκρέμισμα τῶν ἐκκλησιῶν ἀπὸ τούς ἑκάστοτε ἐχθρούς του μέ τὸ ὁποῖον πολλές φορές δυστυχῶς ἐταυτίσθηκε ἡ ἐκκλησία. Μέ τούς ἐχθρούς τοῦ Λαοῦ. Τῶν ἐλευθεριῶν του. Τῆς κοινωνικῆς δικαιοσύνης. Μέ τούς ἐκμεταλλευτές τῶν ὁσίων καὶ τῶνιερῶν του, ὅπως ἔγινε στὴν «ἁγία Ρωσικὴ αὐτοκρατορία». Ἔτσι ἡ ἐκκλησία καὶ ἐκεῖ, ὅπως καὶ σέ τόσα ἄλλα κομμουνιστικὰ κράτη, ἐπλήρωσε τὴν ἁμαρτία της, νὰ θέλῃ τὴ δόξα τοῦ κόσμου καὶ ὄχι τὴ δόξα τοῦ Θεοῦ καὶ γῆ). Ἡ ἱστορία ἀκόμη μᾶς ἐπιβεβαιώνει ὅτι μόνον ὅσο ὁ χριστιανισμὸς ἦταν μιὰ ζωντανὴ πνευματικὴ ἐπανάσταση καὶ ἐστρέφετο ἄνευ βίας κατὰ τοῦ τυραννικοῦ καὶ ἐκμεταλλευτικοῦ κράτους, ὠφέλησε τούς λαούς καὶ εἶχε μαζὶ του τούς «κοπιῶντας καὶ τούς πεφορτισμένους». Μόνον οἱ τρεῖς πρῶτοι αἰῶνες τοῦ χριστιανισμοῦ εἶναι οἱ πιὸ γνήσιοι χριστιανικοὶ αἰῶνες. Καὶ δ) Ἡ σύγχρονη πεῖρα ἔρχεται καὶ αὐτὴ νὰ μᾶς ἐπιβεβαιώσῃ τοῦ λόγου τὸ ἀσφαλές. Ποῦ οἱ ἀντικειμενικοί, οἱ ἀμερόληπτοι, οἱ προσεκτικοί, οἱ ἐρευνητές τῶν κοινωνικῶν φαινομένων καὶ τῶν συγχρόνων κοινωνικῶν ρευμάτων εὑρῆκαν καὶ βρίσκουν ἀνθρώπους πού μοιάζουν πραγματικὰ νὰ θρησκεύουν ἀνθρώπους, πού φαίνεται πράγματι ὅτι πιστεύουν, ἀνθρώπους πού παρὰ τὶς ἀδυναμίες τους, μέ κάποια συνέπεια φέρονται ἀπέναντι τῆς πίστης τους αὐτῆς; Ἕνας φιλόσοφος συμπολίτης μας, πού ἡ μετριοφροσύνη του εἶμαι βέβαιος, δέν θὰ μοῦ ἐπέτρεπε νὰ τὸν ὀνομάσω, ἔλεγε ὅταν ἔζησε σὰν «κατά σκοπος» τῆς ἀριστερᾶς μέσα στὶς θρησκευτικὲς ὀργανώσεις καὶ τὰ κατηχητικὰ σχολεῖα τῆς πόλεώς μας χρόνια πίσω τὸ ἑξῆς περισπούδαστο : «Ἂν πάρουμε ἑκατὸ χριστιανούς τῆς (τότε) «ΖΩΗΣ» ἢ τοῦ Γερβασίου καὶ ἑκατὸ ἀπὸ τούς ἑκτὸς τῶν θρησκευτικῶν ὀργανώσεων εὑρισκομένους χριστιανούς, στούς πρώτους θὰ βροῦμε 10 σκαθάρια καὶ 90 καλούς ἀνθρώπους πού ξέρουν τὶ πιστεύουν καὶ πού προσπαθοῦν νὰ εἶναι συνεπεῖς πρὸς τὴν πίστη τους, ἐνῶ στούς δεύτερους εἶναι ζήτημα ἂν θὰ βροῦμε 10 παρόμοιους χριστιανούς. Τὶ εἶναι ὅμως οἱ ὀργανωμένοι θρησκευόμενοι "Ἕλληνες μέσα στὰ ἑκατομμύρια τῶν ἀδιαφόρων καὶ τῶν ἀμφιβαλλόντων; Μιὰ μικρὴ μειοψηφία. Καὶ ὄχι μόνο αὐτό. Σέ κρίσιμες γιὰ τὸ ἔθνος στιγμές οἱ ἐν Χριστῷ παιδαγωγοί τους ἐδιώχθησαν ἐπανειλημμένως ἀπὸ τούς ἐπίσημους ἐκπροσώπους τῆς ἐκκλησίας. Δέν χρειάζονται ἑπομένως, γιατί, δέν ἔχουν νὰ φοβηθοῦν καὶ τίπτα οἱ πραγματικοὶ χριστιανοί, οὔτε περισσότερα θρησκευτικὰ στὰ σχολεῖα, οὔτε ἕνα ἀμφιβάλλοντα φιλόσοφο, πού σέβεται τὸ χριστιανισμὸ, μακρυὰ ἀπὸ τὸ ὑπουργεῖο Παιδείας νὰ θέσουν. Ἀλλὰ θὰ συνεχίσωμεν.

Α. ΤΑΜΠΑΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΑΝΤΑΛΛΑΓΑΙ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ

Ἀνταλλάσσομεν παλαιὰ αὐτοκίνητα μὲ καινουργῆ RENAULT, VOLVO, VAUXHALL κλπ ὑπὸ τοὺς καλυτέρους ὅρους.

ΝΙΚΟΣ Μ. ΤΣΑΤΗΡΗΣ

Ἀγ. Νικολάου 17, Πάτραι Τηλέφωνα 34—96, 53—60

ΤΑ ΚΟΝΤΑ ΚΑΙ ΣΤΕΝΑ ΠΑΠΟΥΤΣΙΑ

ΜΑΚΡΑΙΝΟΥΝ ΚΑΙ ΦΑΡΔΑΙΝΟΥΝ

ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ ΣΤΑΜΑΤΟΠΟΥΛΟΥ

ΓΕΡΟΚΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 27

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

ΙΑΤΡΟΙ

Ὁ ΑΛΕΞ. ΧΑΤΖΗΙΩΑΝΝΟΥ Νευρολόγος Ψυχίατρος, ἐπανελθὼν ἐκ ταξιδίου, ἐπανέλαβεν τὰς ἐργασίας του. Δέχεται καθ' ἑκάστην ὁδὸς Παντανάσσης 45, τηλ. 36—50.

Ἰατρὸς κ. ΣΤΕΦ. ΤΣΑΤΣΟΣ, ὁδὸς Χαραλάμπη 65 Α' (Ὑψηλὰ Ἀλώνια Πάτραι, τηλ. 57—82. Ὧραι 9 — 1 καὶ 5 — 9 μ. μ.

Ὁ ἰατρὸς κ. ΣΠΥΡ. ΧΡΥΣΑΝΘΑΚΗΣ εἰδικὸς Ὠτορινολαρυγγολόγος, δέχεται εἰς τὴν κλινικήν του Πλατεῖα Γεωργίου Α' 9, τηλ 36-65.

Ὁ ὀδοντίατρος κ ΑΝΤΩΝΗΣ Ι. ΒΑΡΒΑΓΙΑΝΝΗΣ, ἐπανελθὼν ἐπανέλαβε τὰς ἐργασίας του.

ΚΛΙΝΙΚΗ ΟΡΘΟΠΕΔΙΚΗ. Χειρουργικὴ καὶ Τραυματιολογικὴ κ. ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ Χ. ΣΟΛΩΜΟΥ, Βότση 35 (Ἐναντι Γυμνασίου Μεταγωγῶν).

ΔΙΓΕΝΟΠΟΥΛΟΣ ΧΑΡΙΛΑΟΣ ΙΑΤΡΟΣ, Μαιζῶνος 106, δέχεται 8—12 καὶ 5—8

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΓΗΛ. ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΣ χειρουργὸς ὀδοντίατρος, τ. ASSISTENT τῆς ΣΤΟΜΑΤΟΛΟΓΙΚΗΣ ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗΣ ΚΛΙΝΙΚΗΣ το